

Yttrande över Drogpolitiskt program för Järfälla kommun

Ärendet

Socialnämnden i Järfälla kommun har berett Stockholms läns landsting möjlighet att yttra sig över "Drogpolitiskt program för Järfälla kommun".

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att som svar på remissen överlämna detta tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Programmet är tydligt och väl strukturerat. Det andas ett folkhälso-perspektiv vilket bland annat tydliggörs genom att man direkt slår fast att det förebyggande arbetet är ett stort ansvar för många olika aktörer och bygger på samarbete.

Vidare är det positivt att man valt att satsa på insatser riktade till barn, ungdomar och föräldrar och dessutom, i viss omfattning, hela befolkningen. Insatserna riktade till unga vuxna är dock mindre konkret beskrivna.

Här följer några kommentarer och reflektioner:

1. I programmet framgår inte hur man tänker följa upp målsättningarna. Det framgår inte heller vem som ansvarar för vad och vilken tidplan man har för arbetet. Konkreta, mätbara mål underlättar uppföljning och utvärdering av arbetet. Finns en mer utförlig version av programmet där detta framgår?
2. Definitionen av "drogmissbruk" på sidan 2 väcker några frågor: Varför "upprepad konsumtion"? Beaktas inte akuta skador/problem och tillfälligt berusningsdrickande? Varför "funktionsnedsättning" som ju är ganska gravt; varför inte bara "som leder till sociala och medicinska skadeverkningar" som på sidan 3 och 4 i programmet?
3. I texten nämns "ungdomar" utan att ålderspecificera denna grupp. Innefattar begreppet även myndiga personer? Hur länge är man ungdom? En otydlighet gällande ålderskategorisering kan innebära svårigheter att tolka var gränser går för vilka som ska vara föremål

för insatser av olika slag. På sidan 7 nämns ”inga ungdomar under 18 år..”. Kanske en definition av begreppet ungdomar skulle kunna komma tidigt i dokumentet?

4. På sidan 6 under stycket, *Vad vill vi*, skrivs att barn ska växa upp i en tobaksfri miljö. Vad innebär detta i praktiken? Vilken miljö avses? Vilka åtaganden innebär det för kommunens arbete?
5. På sidan 7 anges Storkonsumtion = ½ flaska sprit el 1 flaska vin el 4 burkar starköl el 6 burkar folköl. Här finns anledning att tro att meningen borde ha fortsatt ”vid ett och samma tillfälle”. Det skulle då röra sig om vad som tidigare oftast kallades berusningsdrickande och idag oftast intensivkonsumtion. I t ex CAN:s årliga undersökningar av drogvanor bland elever i år 9 definieras intensivkonsumtion som *½ flaska sprit el 1 flaska vin el 4 burkar starköl el 6 burkar folköl vid samma tillfälle*. På sidan 7, under stycket *Exempel på insatser*, nämns också riskkonsumtion och högriskkonsumtion men utan att begreppen förklaras. Tydliga definitioner av begrepp minskar risken för begreppsförvirring.
6. På sidan 7 nämns också att *”de yngre tonåringarnas berusningsdryck ofta är öl klass II (folköl)”*. I CAN:s rapport Skolelevers drogvanor 2005, tabell 17, framgår att folköl de senaste 10 åren minskat och att istället starköl, starksprit och blanddrycker utgör en större andel av den alkohol som elever i år 9 dricker. Är det kommunens egen drogvanundersökning man grundar påståendet på? I vart fall kan det vara värdefullt att ha en källhänvisning.
7. Redan på omslaget talas om ”Goda alkoholvanor” och på sida 3 & 7 om att ”Främja goda alkoholvanor”. Det är oklart vad som menas med begreppet och hur det senare ska ske, särskilt när det gäller vuxna. På sidan 7 talar man om information på kommunens webbplats. Det kanske kan vara relevant att ha definitioner även i programmet. Statens folkhälsoinstitut, FHI, har definitioner både på måttlig konsumtion respektive riskkonsumtion.
8. På sidan 4 talas om att ”stärka medborgarnas insikter och förmåga att **motstå** alkohol..”. Är detta förenligt med ambitionen att främja goda alkoholvanor som diskuterats ovan? Meningen är relevant gällande ungdomar och gruppsyck men kan bli kontroversiell gällande vuxna.
9. Insatser för tidig upptäckt och intervention nämns inte.
10. Ungdomsmottagningarna är en värdefull samarbetspartner inte minst i den uppsökande verksamheten men nämns inte på sidan 7 där man ger exempel på insatser och samarbetspartners för att motverka missbruk av alkohol.

11. Under rubriken *Vill du veta mer?* kan vi rekommendera www.folkhalsoguiden.se som är en hemsida för Stockholms läns landstings Centrum för folkhälsa. Här finns fakta, statistik och annan information om bland annat alkohol och tobak.

Samråd med berörda verksamheter inom SLL har skett.

Sören Olofsson